

33. møde.

Onsdag den 6. december kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler statsrevisor Jensen-Broby, at de af folketinget valgte statsrevisorer for statsregnskabet for finansåret 1960-61 har valgt Jensen-Broby til formand og Gustav Pedersen til næstformand.

I skrivelse af dags dato meddeler ministeren for Grønland, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov for Grønland om indførselsafgifter m. v.

I skrivelse af dags dato meddeler indenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v.

I skrivelse af dags dato meddeler ministeren for offentlige arbejder, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om anlæg af en ny broforbindelse over Lille-Bælt og

forslag til lov om visse forhold vedrørende gas-, vand- og afløbsinstallationer og dertil hørende kloakledninger.

I skrivelse af dags dato meddeler socialministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om den offentlige sygeforsikring. (Begravelseshjælp på Færøerne).

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ministeren for Grønland (Mikael Gam): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændring i lov for Grønland om indførselsafgifter m. v.

Den grønlandske landskasses midler tilvejebringes i henhold til lov nr. 272 af 27. maj 1950 om de offentlige grønlandske kasser ved indførselsafgifter på visse af de til forbrug i Grønland bestemte varer. I 1951 blev der ved lov for Grønland om indførselsafgifter m. v. pålagt afgifter på suk-

ker, chokolade og sukkervarer, øl, vin og spirituosa samt røgtobak og cigarettepapir. En forhøjelse for visse af disse varers vedkommende fandt sted ved lov nr. 303 af 21. december 1957.

Grønlands landsråd finansierer ved hjælp af landskassens midler en række opgaver, hvis løsning er henlagt til landsrådet og kommunalbestyrelserne. Blandt disse kan særlig nævnes hele den sociale forsyning, bortset fra sundhedstjenesten, samt visse vej-anlæg og en del af vandforsyningen.

Landsrådet har i de forløbne år siden ordningens indførelse anvendt en stor del af sine driftsindtægter til nyanlæg. Heriblandt kan således nævnes, at man har opført en række stærkt tiltrængte aldersom-hjem, således at Vestgrønland må anses for at være tilfredsstillende dækket hermed. Man har ligeledes anlagt en del veje ved de større pladser, hvilket er en forudsætning for, at det store boligbyggeri kan afvikles på forsvarlig måde, og inden for dette område er der i de sidste år sket en betydelig udvikling, hvilket bl. a. hænger sammen med et intensivt boligbyggeri i byerne, ikke mindst for tilflyttere fra udsteder og bopladser. Som et andet område, på hvilket der i disse år foregår en stærk udvikling, må nævnes forbedringer af vandforsyningen, hvor man tidligere klarede sig primitivt hver for sig. For overhovedet at tilvejebringe de fornødne vandmængder hygiejnisk forsvarligt er man nu i gang med at etablere fælles vandforsyning.

Udgifterne til disse anlæg og til driften deraf samt landskassens og kommune-kassernes øvrige driftsudgifter har hidtil med den senest i 1957 foretagne forhøjelse af visse afgifter kunnet dækkes af de løbende indtægter.

Man har dog i nogen tid kunnet forudse, at denne tilstand ikke kunne vedvare, og man må i regnskabsåret 1961 regne med, at udgifterne vil overstige indtægterne med ca. 2 mill. kr.

Landsrådet har i sin samling i 1961 nøje overvejet denne situation og har søgt at beskære budgettet for 1962 mest muligt. Det har dog ikke været muligt for landsrådet, såfremt det stedse skål varetage de opgaver, som det hidtil har påtaget sig, at få budgettet til at balancere, og man regner for 1962 med et underskud på ca. 4 mill. kr.

[Ministeren for Grønland.]

Det må endvidere påregnes, at det for 1962 ikke alene ikke vil være muligt at få budgettet til at balancere, men at landsrådet fremover må budgettere med udgifter, som er større end de indtægter, man kan forvente at få med de nugældende indførselsafgifter.

Når udgifterne i de senere år er steget så stærkt, skyldes det flere omstændigheder, hvoraf navnlig følgende er af betydning:

Det har været et af formålene med nyordningen i Grønland at hæve den sociale standard. Landsrådet har derfor efterhånden ladet alle sociale ydelser forhøje betydeligt. Navnlig for aldersrentens vedkommende er der tale om store beløb, og en stærkt tiltrængt forbedring af de gamles forhold er opnået.

Hele særforsorgen for de tuberkulose-ramte og deres familier, bortset fra den egentlige behandling af sygdommen, påhviler de kommunale myndigheder. På grund af den energiske kampagne, som fortsat er i gang til bekæmpelse af tuberkulosen, er der her tale om meget store udgifter, som der desværre endnu ikke er udsigt til at kunne se bort fra. Det drejer sig om understøttelse til familier, hvis forsørgere er syge, udgifter til huslig hjælp til familier, hvor husmoderen er indlagt til behandling, udgifter til nyopførelse og forbedring af boliger til familier, hvor et eller flere medlemmer har haft tuberkulose, og hvor forbedring af boligforholdene er en nødvendig forudsætning for endelig helbredelse, og endelig om understøttelse til varigt invaliderede. Man anvender på hele dette område de samme principper som i Danmark.

Det grønlandske pris- og lønniveau har i de senere år ligesom i det øvrige Danmark været stærkt stigende, hvilket har betydet, at næsten alle de kommunale udgifter har måttet forhøjes.

For at bringe dækning på budgettet har landsrådet nu vedtaget at foreslå, at der sker en forhøjelse af indførselsafgifterne for

cigaretter, vin og spirituosa, malt, humle og chokolade og sukkervarer. Om forhøjelsen for de enkelte varegrupper vil jeg henvise til forslaget og bemærkningerne.

De foreslåede forhøjelser skønnes at kunne indbringe landskassen en årlig merindtægt på godt 2,5 mill. kr., hvorved der vil opnås en formindskelse af det budgetterede underskud. Det manglende beløb vil blive taget af landskassens formue, der pr. 31. december 1960 androg ca. 15 700 000 kr., og som er tilvejebragt delvis som følge af tidligere års overskud.

Landsrådet har navnlig af hensyn til de frie erhververe ønsket, at de i nærværende forslag omhandlede afgiftsforhøjelser ikke medfører en forhøjelse af lønniveauet og det deraf afhængige prisniveau i Grønland. Der er derfor, i overensstemmelse med det af landsrådet ved forhøjelserne i 1957 indtagne principielle standpunkt, i forslagets § 2 optaget en bestemmelse om, at heller ikke de nu foreslåede forhøjelser indregnes i det særpristal, der danner grundlag for lønniveauet.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1962. Den kgl. grønlandske handel fastsætter af revisions- og arbejdsmæssige hensyn hovedparten af sine priser én gang årligt pr. 1. januar. Det vil være praktisk, om de af afgiftsforhøjelserne følgende prisændringer kan træde i kraft på samme dato.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Indenrigsministeren (Lars P. Jensen): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v.

Nærværende lovforslag er udarbejdet efter samme retningslinjer som de senest vedtagne indfødsretslove, d. v. s. at der i et særligt afsnit er optaget de personer, der søger om erhvervelse eller bevarelse af indfødsret uanset bestemmelserne i lov nr. 379 af 12. juni 1946.